

LIITE.

Vastineet Haapajärven Pysäysperän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatuun palautteeseen

Yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 1.9.-30.9.2025 välisen ajan. Suunnitelmasta saatiin 7 kpl lausuntoja ja 5 kpl mielipiteitä.

Vastineet palautteeseen:

1.	Oulun museo- ja tiedekeskus/rakennettu kulttuuriympäristö 17.9.2025.....	2
2.	Oulun museo- ja tiedekeskus/arkeologia 25.9.2025	2
3.	Väylävirasto 26.9.2025	3
4.	Haapajärven kaupunki/ympäristöpalvelut 29.9.2025	7
5.	Pyhäjärven kaupunki 22.9.2025	8
6.	Fingrid 3.10.2025	9
7.	Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti 13.10.2025	12
1.	Mielipide 21.9.2025	13
2.	Mielipide (Helios Nordic Energy) 25.9.2025	13
3.	Mielipide 30.9.2025	14
4.	Mielipide (Neoen Renewables Finland Oy) 30.9.2025	15
5.	Mielipide (Solmar Consulting) 3.10.2025	16

LAUSUNNOT

1. Oulun museo- ja tiedekeskus/rakennettu kulttuuriympäristö 17.9.2025

Haapajärven kaupunki on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskukselta lausuntoa Pysäysperän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Tämä lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä.

Pysäysperän osayleiskaavan tarkoituksena on sähköaseman ja sitä ympäröivän alueen tulevan maankäytön selkeyttäminen ja ohjaaminen. Tavoitteena on huomioida tulevat kehitystarpeet sekä turvata maanomistajien etu eri hankkeiden vaikutuksissa. Pysäysperälle suunniteltavia ja yhteensovitettavia toimintoja ovat mm. nykyinen sähköasema ja voimajohdot, vetyputki ja siihen liittyvät teollisuustoiminnot ja sähkövarastot. Yleiskaavoituksessa tarkastellaan myös pistoraitteen mahdollisuutta alueelle. Yleiskaavassa määritetään erikseen alueet teollisuus- ja varastorakentamiselle, jolle saa sijoittaa vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

Kaavaa varten tullaan selvittämään suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutuksia mm. kyläkuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön. Oulun museo- ja tiedekeskus huomauttaa, että vaikutukset valtakunnallisesti merkittävään Kalajokilaakson kulttuurimaisemaan tulee tutkia erityisen huolellisesti. Museolla ei ole muuta huomautettavaa Pysäysperän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Vastine:

- *Merkitään tiedoksi. Lausunnossa esille nostetut asiat huomioidaan yleiskaavan laadinnassa. Maisemavaikutusten arvioinnissa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arviointiin.*

2. Oulun museo- ja tiedekeskus/arkeologia 25.9.2025

Haapajärven kaupunki on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskukselta lausuntoa koskien Pysäysperän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Tämä Oulun museo- ja tiedekeskuksen lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Haapajärven kaupungin aloitteesta ryhdytään alueidenkäyttölain mukaisiin toimenpiteisiin Pysäysperän osayleiskaavan laatimiseksi. Luoteessa alue rajoittuu Fingridin Pysäysperän sähköasemaan ja ratalinjaukseen ja kaakossa Ouluntiehen. Suunnittelualueen koko on noin 810 ha. Haapajärven Pysäysperän alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava, joka mahdollistaa vihreän siirtymän ja teollisuuden hankkeiden kehittämisen Pysäysperän sähköaseman ympäristössä. Yleiskaavassa määritetään erikseen alueet teollisuus- ja varastorakentamiselle, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (kaavamerkintä T/kem). Yleiskaava ohjaa myös tulevaa asemakaavoitusta, ja osalle yleiskaava-alueesta on tarkoitus käynnistää asemakaavan laatiminen erillisellä päätöksellä jo yleiskaavoituksen kuluessa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan hankealueelle tullaan tekemään arkeologinen inventointi. Kaava-alueelta tunnetaan neljä muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä ja yksi mahdollinen muinaisjäännös. Kohteet ovat Hutuli 1 (kohdetunnus 1000047831), joka on tervahauta, Hutuli 2 (1000047828), joka on tervahauta, Kaustinhauta (1000051040), joka on tervahauta, Sauviinmäki lounas (1000050145), joka on tervahauta sekä mahdollinen muinaisjäännös Rauturäme (1000051039), joka on maastossa tarkastamaton tervahauta.

Inventoinnista vastaava taho on ollut museoon jo alustavasti yhteydessä. Inventointiraportti tulee valmistuttuaan toimittaa Oulun museo- ja tiedekeskukselle arvioitavaksi digitaalisena (kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi). Arvioinnissa varmistetaan, että selvitykset vastaavat niille asetettuja tavoitteita ja laatuvaatimuksia. Raportti toimitetaan arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan palvelussa <https://asiat.museovirasto.fi/>. Tutkimusraportin tiedot tallennetaan myös muinaisjäännösrekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppi.fi. Verkossa julkaistava tutkimusraportti ei saa sisältää yksityishenkilöiden henkilötietoja, esim. maanomistajan nimiä tai osoitteita. Raportin lisäksi museolle on toimitettava kohteiden sijaintitiedot ja rajaukset digitaalisena paikkatietomuodossa.

Oulun museo- ja tiedekeskuksella ei ole muuta huomautettavaa Pysäysperän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Vastine:

- *Inventointiraportti toimitetaan museo- ja tiedekeskukselle arvioitavaksi lausunnossa esille nostetulla tavalla. Lisäksi museolle toimitetaan kohteiden sijaintitiedot ja rajaukset digitaalisena paikkatietomuodossa.*

3. Väylävirasto 26.9.2025

Väylävirasto on tutustunut osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Suunnittelualueen koko on noin 810 ha, ja se rajoittuu keskustan osayleiskaavan ja Sauviinmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan väliin jäävälle alueelle. Luoteessa alue rajoittuu Fingridin Pysäysperän sähköasemaan ja ratalinjaukseen ja kaakossa Ouluntiehen. Alue on pääosin maa- ja metsätalousaluetta, jolla sijaitsee jonkin verran muinaisjäännöksiä, reitistöjä ja Sauviinmäen lehtojensuojelualue (Natura 2000). Alueen luoteisosassa on valtakunnallisesti arvokas Kalajokilaakson viljelysmaisema-alue (VAMA 2021). Maakuntakaavassa alueelle on osoitettu uusia ja nykyisiä voimajohtoja. Suunnittelualueen rajausta tarkennetaan tarvittaessa suunnittelun kuluessa.

Kaavan tavoitteena on Pysäysperän sähköaseman ja sitä ympäröivän alueen tulevan maankäytön selkeyttäminen ja ohjaaminen. Tavoitteena on huomioida tulevat kehitystarpeet sekä turvata maanomistajien etu eri hankkeiden vaikutuksissa. Pysäysperälle osayleiskaavalla suunniteltavia ja yhteensovitettavia toimintoja ovat muun muassa nykyinen sähköasema ja voimajohdot, vetyputki ja siihen liittyvät teollisuustoiminnot ja säh-

kövarastot. Yleiskaavoituksessa tarkastellaan myös pistoraitteen mahdollisuutta alueelle. Yleiskaavassa määritetään erikseen alueet teollisuus- ja varastorakentamiselle, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (kaavamerkintä T/kem).

Suunnittelualue rajautuu lännessä sähköistettyyn Iisalmi-Ylivieska -rataan.

Väylävirasto muistuttaa seuraavista asioista, jotka tulee huomioida yleiskaavatason edellyttämällä tavalla ja myöhemmin myös jatkosuunnittelussa.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Melun- ja tärinäntorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuista päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi. Lisätietoja aiheesta on saatavilla Ympäristöministeriön ohjeesta Melun- ja tärinäntorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:28, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165049>).

Melun osalta kaavoituksessa on huomioitava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melun ohjearvot. Kaavoitettavien alueiden melutasot ulkoalueilla ja rakennusten sisätiloissa eivät saa ylittää VNP (993/1992) mukaisia ohjearvoja. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi raskaasta tavarajunaliikenteestä, ratapihan toiminnasta tai vaihteiden ylityksestä aiheutuva hetkellinen maksimimelutaso Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa (2/2013) mukaisesti (asuintiloissa hetkellinen maksimimelu ei saa ylittää yöaikaan toistuvasti tasoa 45 dB AFmax). Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta.

Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (L_{pr,m}). Selvityksen mukaan runkomelutason ei tulisi ylittää asuinhuoneistoissa, hoito- ja sosiaalihuollon laitoksissa tai majoitustiloissa tasoa 35 dB (tunnelissa kulkevilla radoilla 30 dB). Kokoontumis- ja opetustiloissa runkomelutason ei tulisi ylittää tasoa 35 dB ja toimisto-, kauppa-, näyttelytiloissa sekä museoissa vastaavasti tasoa 45 dB (tunnelissa kulkevilla radoilla 40 dB). Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468).

Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinävaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Rautatieliikenteestä johtuvalle tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinäherkkyys riippuu mm. maaperän ja rakennuksen värähtelyn ominaistaajuudesta. Mikäli nämä ovat lähellä toisiaan, voi maaperän värähtely siirtyä ja voimistua rakennuksessa. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_w,95 \leq 0,30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_w,95$

≤ 0,60 mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569).

Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008). Julkaisuissa on annettu tärinään ja runkomeluun liittyviä suosituksia. Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468, Espoo 2009). Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <https://www.vtt.fi/julkaisut>.

Väylävirasto muistuttaa, että melun-, runkomelun- ja tärinäntorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun-, runkomelun- ja tärinäntorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun-, runkomelun- ja tärinäntorjunnan kustannuksiin.

Radan läheisyyteen rakentaminen

Rautatien läheisyyteen asemakaavoitettavasta rakentamisesta ei saa aiheutua turvallisuusriskiä, haittaa radan stabiliteetille taikka muuta haittaa radanpidolle tai junaliikenteelle. Rakentamisessa on lisäksi huomioitava sähköradan aiheuttamat rajoitteet rakennusten rakentamiseen, käyttöön sekä kunnossapitoon. Radan läheisyyteen sijoitettavien rakennusten tulee sijoittua kaikkineen rakenteineen rautatiealueen ulkopuolelle. Lisäksi rakennusten tulee olla lähtökohtaisesti sekä rakennettavissa että kunnossapidettävissä täysin korttelialueen puolelta. Kaikki rautatiealueelta tehtävät rakennusten rakentamisen ja elinkaaren aikaiset toimenpiteet ovat mahdollisia vain Väyläviraston kanssa tehtävän sopimuksen perusteella (ratalaki 36 §) ja raideliikenteen ehdoilla. Asemakaavassa rakennusalat tulee osoittaa siten, että rakennukset ovat sekä rakennettavissa että kunnossapidettävissä täysin oman korttelialueen puolelta eikä rautatiealuetta ole tarvetta käyttää korttelialueen tarpeisiin.

Radan stabiliteetti

Radan läheisyyteen rakennettaessa tulee huomioida ratalain 37 §:n mukainen rautatiensuoja-alue sekä 39 §:n mukaiset toimenpiderajoitukset. Ratalain 37 §:n mukainen rautatien suojakuja ulottuu 30 metrin etäisyydelle reunimmaisesta raiteesta keskilinjasta. Suoja-alueen koskettavat ratalain 39 §:n mukaiset toimenpiderajoitukset, joiden mukaan em. alueella ei saa muuttaa maanpinnan muotoa eikä tehdä ojitusta tai muuta kaivutyötä siten, että muutoksesta voi aiheutua vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle taikka haittaa radanpidolle. Myös suojakuja-alueen ulkopuolella tehtävillä töillä voi olla haitallisia vaikutuksia radan rakenteisiin. Radan läheisten alueiden rakentamisen sisältäessä radan stabiliteettiin vaikuttavia massojen siirtoja (kaivamista, pengertämistä, louhimista) tai maaperän kuivatusta, tulee niistä tehdä jatkosuunnittelun yhteydessä riittävät, pohjatutkimuksiin perustuvat, selvitykset radan rakenteiden paikallaan pysymisen varmistamiseksi. Radan stabiliteetti on tällöin huomioitava rakennusten jatkosuunnittelussa Väyläviraston geoteknisten ohjeiden mukaisesti. Lisäksi mahdolliset louhinnat tulee suunnitella ja toteuttaa Väyläviraston louhintaohjeen mukaisesti (Louhintatyöt rautatien läheisyydessä, Liikenneviraston ohjeita 23/2013 https://julkaisut.vayla.fi/pdf3/lo_2013-23_louhintatyot_rautatien_web.pdf). Väyläviraston geotekninen asiantuntija Hannu Siira (029 534 3363, hannu.siira@vayla.fi) antaa lisätietoja ja hyväksyy tehdyt selvitykset ja suunnitelmat.

Sähkörata

Kaikessa radan läheisyyteen sijoittuvassa rakentamisessa on huomioitava sähköradan turvaetäisyydet ja niiden aiheuttamat rajoitukset rakennusten rakentamiseen, kunnossapitoon ja käyttöön. Sähköradan rakenteissa kulkee hengenvaarallinen 25 000 V jännite. Henkilöiden tulee pysytellä kaikissa olosuhteissa vähintään 2 metrin etäisyydellä jännitteisistä osista (myös sähköratapylväässä sijaitsevasta paluujohtimesta) ja työkohteiden on pysyteltävä vähintään 3 metrin etäisyydellä jännitteisistä osista.

Nostolaitteen käyttö

Mahdollisista nostotöistä on aina laadittava nostosuunnitelma, joka on toimitettava Väyläviraston kommentteille hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista. Nostosuunnitelma tulee toimittaa Väyläviraston osoitteeseen, kirjaamo@vayla.fi.

Mikäli rakennustöissä käytetään nostolaitetta ja jos nostolaitteen työskentelyalue ulottuu viittä metriä lähemmäksi sähköistetyin radan jännitteisiä rakenteita tai paluujohdinta, on sen käytölle haettava lupa sähkölaitteiston käytön johtajalta. Tarkempi ohjeistus asiasta on Väyläviraston Sähkörataohjeissa.

Rakennusten jatkosuunnittelussa on huomioitava sähköradan aiheuttamat rajoitteet uudisrakennusten rakentamiseen ja kunnossapitoon (mm. nostokaluston käyttö). Sähköradan läheisyydessä työskenneltäessä ja laitteita sijoitettaessa on noudatettava seuraavia ohjeita (tai niiden kulloinkin voimassa olevia uusimpia versioita): Radanpidon turvallisuusohjeita (TURO, Väyläviraston ohjeita 111/2023), Sähkörataohjeet (Liikenneviraston ohjeita 7/2016) https://julkaisut.vayla.fi/pdf8/lo_2016-07_sahkorataohjeet_web.pdf, Ratatekniset ohjeet osa 5 Sähköistetty rata (Liikenneviraston ohjeita 23/2018) https://julkaisut.vayla.fi/pdf8/lo_2018-23_rato5_web.pdf, Rautatiealueelle tulevien kiinteiden laitteiden ja rakenteiden maadoitus suunnittelu (Liikenneviraston ohjeita 3/2010) https://julkaisut.vayla.fi/pdf3/lo_2010-13_rautatiealueelle_tulevien_web.pdf ja ohje ulkopuolisista maadoituksista sähköradan läheisyydessä RHK B13/2004 (Yleisohje johdoista ja kaapeleista Ratahallintokeskuksen alueella, Liite 4). Väyläviraston ohjeet ovat ladattavissa osoitteesta: <https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/OL/rautatieohjeet.pdf>

Hulevedet

Radan läheisyyteen rakennettaessa tulee varmistua, että alueella muodostuvat hulevedet eivät vaikeuta radan kuivatusta tai aiheuta haittaa radan rakenteille. Uusilla kortteli- ja katualueilla muodostuvia sade- ja kuivatusvesiä ei saa lähtökohtaisesti johtaa radan kuivatusjärjestelmiin. Tarkastelut on tehtävä ohjeen Teiden ja ratojen kuivatuksen suunnittelu (Väyläviraston ohjeita 93/2023) mukaisesti. Väylävirasto huomauttaa, että ajantasainen ohje on aina tarkistettava ohjelueettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjelueettelo>).

Uuden rakentamisen seurauksena lisääntyvät hulevedet, myös rankkasateet huomioon ottaen, ei saa lisätä radan alittaviin rumpuihin kohdistuvaa kuormitusta. Tarpeen mukaan selvitettävä muutokset virtaamissa ja tarvittavat toimenpiteet. Mikäli uusia hulevesiä johdetaan radan alittavan rummun kautta, tulee selvittää rummun kapasiteetin riittävyys. Tarvittaessa on toteutettava viivytysaltaita tai lisättävä rummun kapasiteettia. Vastuu kustannuksista on kunnalla/alueen toteuttajalla.

Alueen rakentamisen myötä hulevesien muodostuminen alueella tulee lisääntymään. Väylävirasto muistuttaa hankealueen kuivatuksen tärkeydestä. Myös ylivuoto- ja tyhjennysvesien johtaminen on suunniteltava

hyvin. Kaavatyön yhteydessä on tarpeen tarkastella alueella muodostuvien hulevesien viivytystarvetta ja vesien pois johtamista alueelta. Hulevesien johtamisesta teiden tai ratojen sivuojiin on sovittava erikseen.

Pistoraide

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on maininta, että yleiskaavoituksessa tarkastellaan myös pistoraitteen mahdollisuutta alueelle. Tarkastelua aloitettaessa tulee olla yhteydessä Väylävirastoon ja sopia työn etenemisestä ja vastuista.

Pistoraitteen tapauksessa kyseessä olisi Valtion rataverkon ulkopuolella oleva, mutta Valtion rataverkkoon liitettävä yksityisraide. Yksityisraidealueisiin, jotka on tarkoitus liittää valtion rataverkkoon, tulisi ko. alueiden suunnittelun yhteydessä selvittää, että liittyminen on ratateknisesti mahdollista, ja varmistaa Väylävirastolta, että yksityisraiteelle on mahdollista saada hallinnollisesti ja teknisesti liittymälupa valtion rataverkkoon.

Pistoraitteen osalta on tarpeen laatia toteutettavuusselvitys, josta Väylävirasto on pidettävä tietoisena. Toteutettavuusselvityksessä on selvittävä mm. pistoraitteen tekninen toteutettavuus ja liittyminen olemassa olevaan rautatiehen, pistoraitteen käyttötarkoitus ja liikennöinti sekä raiteelle varatun alueen riittävyys.

Yksityisraiteen suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito ja hallinta edellyttää Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta haettavaa rataverkon haltijan turvallisuuslupaa. Yksityisraiteen liittämisestä valtion rataverkkoon tulee lisäksi sopia Väyläviraston kanssa. Pistoraiteeseen liittyvät toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan lähtökohtaisesti hankkeesta vastaavan kustannuksella.

Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine:

- *Merkitään tiedoksi. Lausunnossa esille nostetut asiat huomioidaan yleiskaavan laadinnassa.*
- *Valtioneuvoston päätöksen mukaiset melun ohjearvot otetaan yleiskaavan laadinnassa huomioon tarvittavilta osin.*
- *Lausunnossa mainitut VTT:n julkaisut ja selvitykset huomioidaan yleiskaavoitusprosessissa.*
- *Mainitut sähköradan turvaetäisyydet huomioidaan alueen suunnittelussa.*
- *Yleiskaavan laadinnassa kiinnitetään huomiota hulevesien hallinnan ja käsittelyn suunnitteluun ja ohjaamiseen yleiskaavatasolle soveltuvalla tarkkuustasolla.*
- *Pistoraitteen osalta laaditaan toteutettavuusselvitys, mikäli raiteen toteuttaminen nähdään tarpeellisenä.*

4. Haapajärven kaupunki/ympäristöpalvelut 29.9.2025

Haapajärven kaupunki on käynnistänyt Pysäysperän alueelle oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen, jonka tavoitteena on ohjata alueen tulevaa maankäyttöä erityisesti sähköaseman ympäristössä. Alueella on vireillä useita energia- ja teollisuushankkeita, kuten vetyputki, sähkövarastot ja kemikaaleja käsittelevät laitokset, joiden yhteensovittaminen edellyttää huolellista suunnittelua

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvataan kaavaprosessin kulku, osallistenvaikutusmahdollisuudet sekä vaikutusten arviointimenettelyt. Suunnittelualueella sijaitsee merkittäviä luonto- ja maisema-arvoja, joiden huomioon ottaminen on keskeistä kaavan jatkotyössä.

Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta on delegoinut 4.9.2025 (§ 30) toimivallan lausuntojen antamisen osalta alaisilleen viranhaltijoille.

Lausunto

Kaavan suunnittelualueella sijaitsee ympäristönsuojelun kannalta merkittäviä kohteita, kuten Sauviinmäen Natura 2000 -alue ja Kalajokilaakson valtakunnallisesti arvokas viljelymaisema. Alueelle suunniteltavat toiminnot, kuten teollisuusalueet, kemikaaleja käsittelevät laitokset ja voimajohdot voivat vaikuttaa maisemaan, ilmanlaatuun, vesistöihin ja ihmisten elinympäristöön.

Tärkeää on, että kaavatyössä arvioidaan huolellisesti erityisesti maisemavaikutukset, mahdolliset päästöt ja riskit asutuksen läheisyydessä sekä vaikutukset alueen virkistyskäyttöön. Kemikaalitoimintojen osalta tulee varmistaa, että sijoittaminen tapahtuu riittävän etäälle herkistä alueista ja että riskienhallinta on asianmukaisesti suunniteltu.

Vastine:

- *Merkitään tiedoksi. Lausunnossa esille nostetut asiat huomioidaan yleiskaavan laadinnassa. Vaikutusten arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota lausunnossa mainittuihin teemoihin, kuten maisemavaikutuksiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.*

5. Pyhäjärven kaupunki 22.9.2025

Pyhäjärven kaupunki pitää positiivisena Haapajärven kaupungin aikomusta löytää maankäytön kehittämisen kautta edellytyksiä merkittävälle energiakäänteen investoinneille. Maankäytön kehittäminen on kuntien elinkeinojen kehittämistyön ytimessä, eikä sitä voi ulkoistaa esimerkiksi alueellisille elinkeinomarkkinointiyhdistyksille. OAS:n perustietojen osalta kaupunki kiinnittää huomiota hanketietoihin. Itämäen tuulivoimahanke on luvitettu. Lisäksi taustatiedoissa on seuraavassa kohtaa virhe: *Kalajokilaakson alueelle suunnitellaan Gasgridin, FCG-konsulttiyhtiön ja Nihakin iohdolla vetyverkostoa, Ibssa Pysäysperän sähköasema on yksi tärkeimmistä sähkön liityntäpisteistä.* Kyseessä ei ole millään muotoa Gasgridin hanke vaan alueellisen yhdistyksen teettämä ja FCG:n konsulttoima esiselvityshanke. Gasgrid on ko. hankkeesta tietoinen, mutta se ei kuulu Gasgridin kehittämisportfolioon. Asian voi tarkistaa Gasgridiltä tarkempien tietojen osalta ja oikaista seuraaviin asiakirjoihin. On kannatettavaa, että kaavoituksessa otetaan huomioon myös potentiaalisen vetyverkoston tarpeet.

Kaupungin näkemyksen mukaan kaavoituksessa tulee ottaa huomioon monet alueen sähkönsiirron johtotarpeista ja varata niille riittävät ja laajennuskelpoiset johtokäytävät: Fingridin Harjulinjan yhteystarve välillä Murtoperä-Pysäysperä, joka on myös maakuntakaavoituksessa huomioitu yhteystarve. Pyhäjärven länsi- ja eteläosien tuulivoimahankkeiden, mm. Itämäki, Murtomäki2, Kokkopetäikkö, Nurmesneva, Moskuankangas ja Hallakallio, siirtotarpeet niin yhteisjohtojen kuin hankekohtaisten johtojen osalta tulee ottaa osayleiskavassa huomioon. Tällä hetkellä näiden hankkeiden osalta on käynnissä YVA-prosesseja ja luvitusmenettelyitä ja kaavoituksen tueksi on saatavissa tulevien johtokäytävien sijaintitietoja kattavasti.

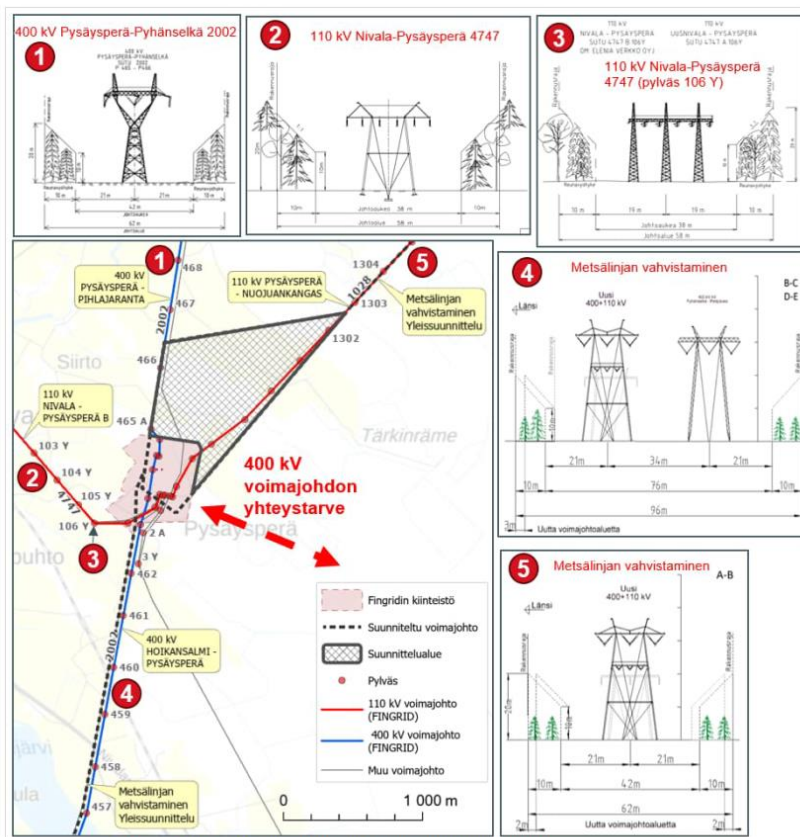
Vastine:

- Merkitään tiedoksi. Tarkistetaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa lausunnossa mainittujen asioiden osalta.
- Pysäysperän yleiskaavoituksen keskeisenä tavoitteena yhteensovittaa alueelle sijoittuvat toiminnot. Yhtenä maankäyttömuotona huomioidaan tarvittavilta osin alueelle suunnitellut uudet voimajohdot. Lähtökohtaisesti tavoitteena on, että johtoja voidaan keskittää mahdollisimman paljon samoihin pylväisiin/johtokäytäviin. Ratkaisut tarkentuvat kaavaprosessin edetessä.

6. Fingrid 3.10.2025

Pysäysperän sähköaseman ympäristön osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kiitokset lausuntopyynnöstä. Kaava-alueelle sijoittuu Fingridin Pysäysperän sähköasema sekä useita nykyisiä ja kehittyviä voimajohtoyhteyksiä (kuva 1).

Kuva 1. Fingridin voimajohtojen ja sähköaseman yleiskartta.

Osayleiskaavassa määritetään alueet tulevan asemakaavoituksen, rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi mm. voimajohtoreiteille sekä mahdollisille vihreän siirtymän ja teollisuuden hankkeille sähköaseman

ympäristössä. Alueella on suunnitteilla paljon hankkeita, joten Fingridin näkökulmasta on hyvä, että osayleiskaava laaditaan.

Pysäysperän sähköasema on sähköjärjestelmän kannalta keskeinen solmupiste, jonka omaisuusarvo on suuri ja siihen on panostettu monilla investoinneilla. Sähköaseman merkittävyys Suomen sähköjärjestelmässä on edelleen kasvamassa tulevaisuudessa. Yleisesti ottaen kaavoituksessa tulee turvata edellytykset sähköaseman ja voimajohtojen kehittämiseen. Sähköasema mahdollistaa monia teollisia investointeja ja uusiutuvan energian hankkeita. Voimajohtojen ja sähköaseman lähialueen toimintojen suunnittelussa on hyvä jättää liikumavaraa ja joustoa kehittyville voimajohdoille. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti luonteva paikka uusille voimajohdoille on nykyisten voimajohtojen käytävässä, ja tulevaisuudessa nykyisiin johtokäytäviin kohdistuu yhä enemmän kehittäispainetta. Näin ollen keskeisen sähköaseman ja sen voimajohtojen ympäristöä ei ole järkevää suunnitella liian tiiviiksi ympäröimällä ne uusilla rakenteilla ja rakentamisella.

Fingrid omistaa sähköasemakiinteistön 69-402-68-34. Kuvassa 1 näkyvät nykyiset Fingridin 400 ja 110 kilovoltin (kV) voimajohdot. Lisäksi kuvassa on esitetty nykyisten ja yleissuunnitteluun edenneiden voimajohtohankkeiden poikkileikkaukset kaava-alueella. Kerromme tarvittaessa tarkemmin voimajohtoalueista.

Kaavoituksessa tulee ottaa huomioon Fingridin voimajohtohanke Metsälinjan vahvistaminen (kuva 1). Fingrid suunnittelee siinä uutta 400+110 kV voimajohtoa Vaalan ja Laukaan välille. Hanke on etenemässä rakentamisvaihetta edeltävään yleissuunnitteluun (ks. www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/metsälinjan-vahvistaminen). Pysäysperän eteläpuolella uusi voimajohto sijoittuu nykyisen 220 kV voimajohdon paikalle ja nykyisen 400 kV voimajohdon rinnalle, sijoittuen sen länsipuolelle. Pysäysperän pohjoispuolella uusi voimajohto sijoittuu nykyisen 220 kV voimajohdon Petäjävesi–Nuojua paikalle.

Pysäysperän sähköaseman pohjoispuolella on laaja suunnittelualue (kuvassa 1 rasteroitu alue), johon on tulossa useiden voimajohtohankkeiden teknisesti välttämättömiä voimajohtojärjestelyjä. Toimenpiteiden tekniset suunnitelmat ja laajuus selviävät vasta voimajohtojen yleissuunnittelun aikana.

Pysäysperän alueen kaavoituksessa on varmistettava, että maakuntakaavan mukainen kantaverkon voimajohdon yhteystarve Pysäysperän itäpuolella on mahdollista toteuttaa (kuva 1). Fingrid on aloittamassa tarkempaa suunnittelua uudesta 400 kilovoltin voimajohtoyhteydestä. Tilantarve ja yksityiskohdat tarkentuvat 400 kV voimajohtojen osalta YVA-menettelyssä ja yleissuunnitteluvaiheessa. Fingridin tavoitteena olisi käynnistää YVA-menettely vuonna 2026. Tässä suunnitellussa huomioimme myös Itämaen tuulivoimahankkeen 400 kV voimajohdon, josta on lunastuslupaa jo haettu.

On mahdollista, että pidemmällä aikavälillä alueella ilmenee myös muita Fingridin johtotarpeita sekä muiden toimijoiden liityntätarpeita sähköasemalle.

Pysäysperän sähköasema (sähköasemakiinteistö 69-402-68-34) on osoitettava osayleiskaavassa energiahuollon alueena (EN). Pysäysperän sähköasema on mahdollisesti laajenemassa, mikäli liityntähankkeet sitä edellyttävät. Todennäköisin laajenemissuunta on sähköaseman itäpuolelle. Kaavanlaatija voi harkita, onko tämän alustavan tarpeen pohjalta mahdollista osoittaa EN-alue nykyistä kiinteistöä laajempaan. Kyseeseen voi tulla myös muu sähköaseman kehitystarvetta osoittava aluevaraus tai osa-alue.

Rakentaminen voimajohtojen ja sähköaseman läheisyyteen vaatii yhteistyötä, yhteensovittamista ja vaiheittain tarkentuvia ratkaisuja. Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevassa lausunnossa meillä ei ole valmiuksia ottaa kantaa edellä kuvattua tarkemmin kaavan sisältöön tai tuleviin hankkeisiin. Osa Fingridin kehitystarpeista on varhaisen suunnittelun vaiheessa, joten asiaan liittyy epävarmuustekijöitä. Tilannekuva energianhuollon tarpeista ja tekniset suunnitelmat kuitenkin edistyvät vaihe vaiheelta. Kaavavarausten muodostuessa voidaan mielellään keskustella lisää yhteensovittamisesta, tarkentuvan tiedon pohjalta. Tavoitteena on löytää yhteiset ratkaisut, jotka mahdollistavat kaikkien hankkeiden sujuvan toteutuksen. Mahdollisesti työneuvottelu asiasta on tarpeen loppuvuoden 2025 aikana.

Fingridin yhteyshenkilönä Pysäysperän kokonaisuudessa toimii suunnittelupäällikkö Aki Laurila (p. 030 395 5135 / 040 551 3947, aki.Laurila@fingrid.fi).

Yleistä kaavoituksen lähtökohdaksi

Muistutamme vielä yleisluontaisesti seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon suunnittelussa sähköaseman ja voimajohtojen kannalta:

- Sähköasema-alueella tai voimajohtoalueella tai niiden läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon tai sähköaseman käytölle ja kunnossa pysymiselle.
- Rakennusrajoitusalueelle ei saa tehdä rakennusta tai siihen kiinteästi liittyvää rakennuksen osaa. Luvastuksen mukaan Fingridin lupa tarvitaan kahta metriä korkeampien rakenteiden sijoittamiseen ja rakentamiseen, mutta sähköturvallisuussyistä Fingridin risteämälausunto on pyydettävä kaikille johtoalueelle ja sen läheisyyteen tehtäville rakennelmille ja rakenteille. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Sähköaseman ja voimajohtojen läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset vaarajännitteet. Fingrid määrittelee etäisyys- ja suojausvaatimukset tapauskohtaisesta ivaarajännitearvioiden perusteella. Tiedot niistä saatte erillisen risteämälausunnon kautta.
- Voimajohtoalue ei sovellu varastointiin eikä lastaukseen.
- Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa

Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin verkkosivuilta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/voimajohtoalueiden-hyodyntaminen/ohjeita-kaavoittajalle/.

Fingridin toimintojen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto, myös suunnitelmien tarkentuessa ja muuttuessa. Risteämälausunto kannattaa pyytää hyvissä ajoin, kun pohditaan rakentamisen etäisyyttä ja reunaehdoja. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot. Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja ja Pysäysperän sähköasemaa.

Yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingridin voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Fingridin kaava-asioiden yhteyshenkilönä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

FINGRID OYJ, Maankäyttö ja ympäristö

Vastine:

- *Lausunnossa esille nostetut asiat huomioidaan yleiskaavan laadinnassa.*
- *Tuodaan Pysäysperän sähköasemaan ja Fingridin verkkoon liittyviä kehittämistarpeita esille kaavakartalla ja -selostuksessa. Kuvataan kaavaselostuksessa myös lausunnossa esille nostettu sähköaseman merkitys koko Suomen sähköjärjestelmän kannalta.*
- *Pysäysperän sähköaseman alue osoitetaan yleiskaavassa lausunnossa esille tuodulla tavalla. Kaavaratkaisussa varaudutaan myös sähköaseman laajentamiseen.*
- *Toimitetaan valmistelu- ja ehdotusvaiheessa lausuntopyynnöt lausunnossa mainittuun sähköposti-osoitteeseen.*

7. Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti 13.10.2025

1. Haapajärven kaupungin lausuntopyyntö, 01.09.2025 /BV18360

PYSÄYSPERÄN OSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (HAAPAJÄRVI)

Haapajärven kaupunki on pyytänyt lausuntoa Pysäysperän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Hanke koskee sähköaseman alueen osayleiskaavaa. Hankkeen suunnittelualue on 810 ha, joka sijoittuu keskustan osayleiskaavan ja Sauviinmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan väliin.

Alueelle on suunniteltu nykyisten voimajohtojen lisäksi myös uusia. Hankealueen tarkoituksena on maankäytön selkeyttäminen ja ohjaaminen alueella sijaitsevan sähköaseman sekä sitä ympäröivällä alueella. Alueelle suunniteltavista toimissa on huomioitu alueen sähköasemat, voimajohdot, vetyputki ja sen teollisuus toiminnot ja sähkövarastot. Alueelle mietitty pistoraitteen mahdollisuutta. Alueen sähköasema toimii ympäryskuntien tuulivoima- ja aurinkoenergiahankkeiden sähkönsiirron liitännäspisteinä. Alueelle on varauksia akkuvastohankkeista.

Puolustusvoimien lausunto

Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan. Puolustusvoimat ei näe estettä hankkeelle.

Yhteyshenkilöt

Puolustusvoimilla alueidenkäyttöön, kaavoitukseen ja vuokra-alueisiin liittyvistä asioista vastaa Puolustusvoimien logistiikkalaitos. Pohjois-Pohjanmaan alueella Puolustusvoimien alueidenkäytön edunvalvonnasta vastaa 3. Logistiikkarykmentti. Lausuntopyynnöt ja kutsut neuvotteluihin tulee lähettää sähköpostilla kirjaamo.3logr@mil.fi tai 3. Logistiikkarykmentin esikunta (3LOGRE), PL 14, 41161 TIKKAKOSKI.

Vastine:

- *Merkitään tiedoksi. Toimitetaan lausuntopyynnöt ja mahdolliset neuvottelukutsut 3.logistiikkarykmentille lausunnossa esitetyllä tavalla.*

MIELIPITEET

1. Mielipide 21.9.2025

Ilmaisen huoleni sähköasemalta kantautuvaan meluun ja metsien pirstaloitumiseen sähköaseman lähialueen ympäristössä.

Melu kantautuu lähimpänä oleviin asuinrakennuksiin ja ympäristöön 2 km päähän sähköasemalta ja kuulostaa "muuntajan hurinalta". Melu kuuluu lähes päivittäin ja on häiritsevää varsinkin yöaikaan. Melu vaikuttaa asukkaiden hyvinvointiin ja heikentää sähköaseman lähimpien asutusten viihtyisyyttä. Asia pitäisi ottaa huomioon kaavoituksessa ja vaatia nyt vallitsevaan tilanteeseen korjausta.

Metsien pirstaloituminen on otettava huomioon paremmin uusia johtokäytäviä alueelle suunniteltaessa. Asutuskeskusten läheisyydessä olevien metsien pirstaloituminen uhkaa luonnon monimuotoisuutta, hankaloihtaa metsien talouskäyttöä sekä metsästystä ja alentaa kiinteistöjen arvoa. Eri toimijoiden sähkönsiirtoyhteydetydet voisi laittaa samaan johtokäytävään sähköaseman asutuskeskusten läheisyydessä.

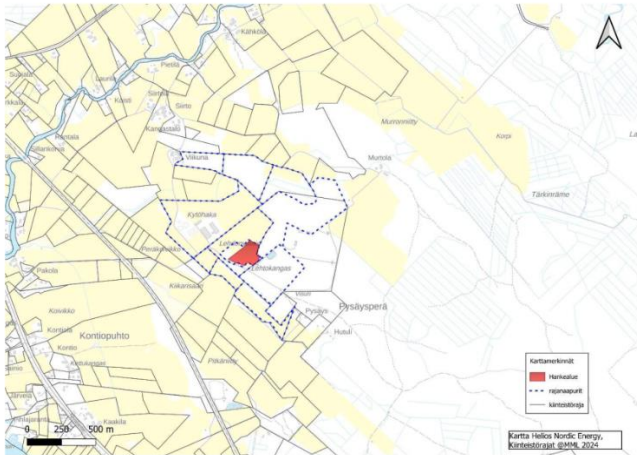
Vastine:

- *Merkitään tiedoksi. Lausunnossa esille nostetut asiat huomioidaan yleiskaavan laadinnassa.*
- *Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvien vaikutusten ja meluvaikutusten arviointiin. Yleiskaavaan liittyen laaditaan kattavat luontoselvitykset, joihin kuuluvat muun muassa kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, linnustonselvitys sekä ekologisen verkoston selvitys.*
- *Tavoitteena on minimoida haitalliset vaikutukset, mutta samalla myös mahdollistaa alueen kehittämisen teollisuuteen ja energiaan liittyviin toimintoihin painottuvana alueena.*

2. Mielipide (Helios Nordic Energy) 25.9.2025

Onko mahdollista lisätä meidät OAS kohtaan 5 osalliset? Jos mahdollista niin lähettäkää myös kaava materiaalin meille lausuttavaksi eri vaiheissa.

Suunnitellemme alla olevaan kohtaan sähkövarastohanketta. (Hanke ollut myös aiemmin käsittelyssä kunnassa). Kuva liitteenä alla.

Kuva 2. Hankealueen rajanaapurit

Vastine:

- *Osallistumis- ja arviointisuunnitelman osallisten listaukseen lisätään maininta, että kaavan osallisiin kuuluu myös yritykset, joita asia koskee. Alueen maankäytön kehittämiseen kytkeytyy suuri määrä erilaisia yrityksiä, minkä vuoksi yksittäisiä yrityksiä ei pääsääntöisesti erikseen mainita nimeltä osallisissa. Tämän vuoksi myös lausuntopyynnöt toimitetaan pääosin vain viranomaisille. Kaavasta on kuitenkin mahdollista esittää mielipiteitä valmisteluvaiheessa ja muistutuksia ehdotusvaiheessa. Nähtäville asettamisesta tiedotetaan vähintään paikallislehdessä ja kaupungin internet-sivuilla.*
- *Akkuvaraston osoittamisen edellytykset tutkitaan yleiskaavaprosessissa. Ratkaisut tarkentuvat suunnittelun edetessä.*

3. Mielipide 30.9.2025

Haapajärven Pysäysperän osayleiskaavassa määritellään alueet tulevan asemakaavoituksen, rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi mm. voimajohtoreiteille ja mahdollisille vihreän siirtymän ja teollisuuden hankkeille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä 30.9.2025 saakka.

Pidämme tärkeänä selvittää kaavoitettavalla alueella luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet sekä varmistaa linnustolle ja muulle eliöstölle tärkeiden alueiden säilyminen. Omistamallamme metsäkiinteistöllä ja sen lähialueella tulee tehdä ainakin kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, ekologisen verkoston selvitys, metsäkanalintuselvitys, pesimälinnustoselvitys sekä lumijälkiselvitys, jotta kaavatyössä voitaisiin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti edistää luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Omistamallamme metsäpalstalla Hakala 69-401-10-30 (3,62 ha) on 0,97 ha alue (OmaMetsässä metsikkökuvio nro 5), joka on keski-ikästään noin 100-vuotiaasta, uudistuskypsää, hoitamatonta metsikköä. Alue on lehtomaista kangasta, vastaavaa suota ja ruohoturvekangasta. Puusto on pääosin hieskoivua (63 %), mäntyä (17 %) ja kuusta (20 %). Metsikössä on runsaasti järeää lahopuuta, erilaisia kääpiä ja lahottajasieniä sekä lehtomaiselle kankaalle ominaista kasvillisuutta, esimerkiksi käenkaalta, erilaisia saniaisia ja orvokkia. Alue on myös ilmeisesti metsäkanalintujen reviiriä.

Olemme säästäneet alueen hakkuilta turvataksemme luonnon monimuotoisuutta. Toivomme, että alue suojeltaisiin. Myös kiinteistömme viereinen palsta on vanhaa lehtomaista metsää ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta arvokasta. Alueen läheisyydessä on virkistysreitti. Osayleiskaavassa kaavoitettavaa eteläistä aluetta olisi hyvä kehittää lehtomaiset sekä jo suojelun piirissä olevat alueet yhdistävänä lähivirkistysalueena.

Vastine:

- *Mielipiteessä esille nostetut asiat ja tavoitteet otetaan huomioon yleiskaavaprosessissa. Kaavassa osoitettavat ratkaisut varmistuvat kaavoituksen edetessä. Osalla alueesta ratkaisut tarkentuvat asemakaavoitusvaiheessa.*
- *Yleiskaavaan liittyen laaditaan mielipiteessä mainitut selvitykset. Selvitykset laaditaan koko yleiskaava-alueella koskien.*
- *Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvien vaikutusten arviointiin. Tavoitteena on minimoida haitalliset luontovaikutukset, mutta samalla myös mahdollistaa alueen kehittäminen teollisuuteen ja energiaan liittyviin toimintoihin painottuvana alueena.*
- *Täydennetään kaavaselostusta mielipiteessä mainittujen asioiden osalta.*

4. Mielipide (Neoen Renewables Finland Oy) 30.9.2025

NEOEN RENEWABLES FINLAND OY:N LAUSUNTO KOSKIEN 13.8.2025 PÄIVÄTTYÄ PYSÄYSPERÄN OSAYLEISKAAVAN OSALLISTUSMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAA (OAS)

1 Taustaa

Neoen Renewables Finland Oy:n ("Neoen") suunnittelee uuden Itämäki-Pysäysperä 400 kilovoltin voimajohdon rakentamista Itämäen tuulivoimapuiston sähkönsiirron tarpeisiin. Pysäysperä-Itämäki 400 kV voimajohto tulee Pysäysperän päässä sijoittumaan nyt vireille tulleen Pysäysperän osayleiskaava-alueelle.

Voimajohdon ympäristövaikutukset on tutkittu Itämäen tuulivoimapuiston yhdistetyssä osayleiskaava- ja ympäristövaikutusten arviointiprosessissa. Hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma on tullut vireille 17.8.2020 ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä on saatu 28.9.2022. Itämäen tuulipuiston osayleiskaava hyväksyttiin 25.9.2023 ja kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj osoitti tuulipuiston kantaverkon liittymispisteeksi Pysäysperän sähköaseman. Energiavirasto myönsi voimajohdolle hankeluvan 9.10.2023. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä on täydennetty voimajohdon reittisuunnitelmien osalta vuonna 2024. Itämäen tuulivoimapuistohankkeen voimajohdon reitti muutettiin kulkemaan Murtomäki 2 tuulivoimahankkeessa suunnitellun voimajohtoreitin rinnalla Elenian Pyhäjärvi-Haapajärvi 110 kilovoltin voimajohdolta lähtien Fingrid Oyj:n Pysäysperän sähköasemalle. Rakentamalla voimajohdot rinnakkain samaan johtokäytävään voimajohtoja varten tarvittava maa-ala ja voimajohtojen aiheuttamat maisemaa pirstovat vaikutukset pienenevät huomattavasti. Samoin Itämäen tuulivoimapuistohanketta varten tarvittava täysi uusi johtokäytävä lyheni huomattavasti sekä reitti siirtyi kauemmas asutuksesta. YVA-selostuksen täydennyksestä on saatu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä 12.6.2024.

Pysäysperä-Itämäki 400 kV voimajohdon yleissuunnittelu on valmistunut, maastotutkimukset johtoalueella on suoritettu ja pylväspaikat on merkitty maastoon. Voimajohdolle on 12.7.2024 haettu lunastus- ja ennakkohaltuunottolupaa Valtioneuvostolta ja liittymissopimus Fingridin kanssa on solmittu joulukuussa 2024. Lisäksi Neoen on solminut ennakkohaltuunottosopimukset voimajohtoalueen maanomistajien kanssa nyt viireille tulleen Pysäysperän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisella alustavalla kaava-alueella. Lunastuslupahakemus on edelleen käsittelyssä. Voimajohdon rakentaminen on tarkoitus aloittaa lunastus- ja ennakkohaltuunottoluvan saamisen jälkeen arviolta vuonna 2026.

2 Neoenin lausunto

Neoen huomauttaa, että edellä mainittua Itämäki-Pysäysperä 400 kV:n voimajohtoa ei ole lainkaan mainittu nyt nähtävillä olevassa Pysäysperän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Tiedot hankkeesta puuttuvat kokonaan mm. suunnittelualueen kuvauksesta. Neoenin näkemyksen mukaan ko. voimajohto on alueen maankäytön kannalta erittäin keskeisessä asemassa ja se tulee huomioida lähtökohtana viireillä olevassa Pysäysperän osayleiskaavatyössä. **Alueelle suunnitellut muut toiminnot tulee yhteensovittaa niin, että Pysäysperä-Itämäki 400 kV johtoalue tulee turvatuksi ja riittävät varoetäisyydet mm. voimajohdon vaarajännitteiden osalta tulevat huomioiduiksi kaavatyössä.**

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tulee täydentää tiedolla alueelle rakentuvan Pysäysperä-Itämäki 400 kV voimajohdosta. Lisäksi Neoen Renewables Finland Oy tulee lisätä kaavoituksen osalliseksi sekä pitää yhtiö tietoisena kaavahankkeen etenemisestä ja varata sille mahdollisuus osallistua kaavoitukseen ja lausunnon antamiseen kaavoituksen edetessä.

Vastine:

- *Pysäysperän yleiskaavoituksen keskeisenä tavoitteena yhteensovittaa alueelle sijoittuvat toiminnot. Yhtenä maankäyttömuotona huomioidaan tarvittavilta osin alueelle suunnitellut uudet voimajohdot. Lähtökohtaisesti tavoitteena on, että johtoja voidaan keskittää mahdollisimman paljon samoihin pylväisiin/johtokäytäviin.*
- *Lähtökohtaisesti Itämäki-Pysäysperä 400 kV:n voimajohto on mahdollista huomioida kaavaratkaisussa. Ratkaisut tarkentuvat kaavaprosessin edetessä, muun muassa valmistuvien selvitysten myötä.*
- *Osallistumis- ja arviointisuunnitelman osallisten listaukseen lisätään maininta, että kaavan osallisiin kuuluu myös yritykset, joita asia koskee. Alueen maankäytön kehittämiseen kytkeytyy suuri määrä erilaisia yrityksiä, minkä vuoksi yksittäisiä yrityksiä ei pääsääntöisesti erikseen mainita nimeltä osallisissa. Tämän vuoksi myös lausuntopyyntö toimitetaan pääosin vain viranomaisille. Kaavasta on kuitenkin mahdollista esittää mielipiteitä valmisteluvaiheessa ja muistutuksia ehdotusvaiheessa. Nähtäville asettamisista tiedotetaan vähintään paikallislehdessä ja kaupungin internet-sivuilla.*

5. Mielipide (Solmar Consulting) 3.10.2025

Pysäysperän osayleiskaava, palaute Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kiinteistön 69-402-68-23 omistaja ja Paavonpuisto Oy (jatkossa Hanketoimija Solmar Consulting Oy) ovat tehneet maanvuokrasopimuksen 4,4 ha suuruisesta alueesta, joka sijoittuu nyt laadittavan osayleiskaavan alueelle.

Alueelle on tavoitteena toteuttaa akkuvarastohanke, joka on alustavien suunnitelmien mukaan max. 125 MW (teho) / 250 MWh (energiakapasiteetti). Hanketoimija on esitellyt hankkeen Haapajärven kaupungille.

Pyytäisimme Haapajärven kaupunkia huomioimaan kyseisen hankkeen asianmukaiselle E-alkuisella kaavamerkinnällä yleiskaavassa ja edistävän hankkeen toteutumista myös kaavallisesti.

Annamme mielellämme lisätietoja hankkeesta ja tehdyistä taustatöistä, helpottaaksemme osaltamme kaavatyön laadintaa.

Vastine:

- *Akkuvaraston osoittamisen edellytykset tutkitaan yleiskaavaprosessissa. Ratkaisut tarkentuvat suunnittelun edetessä. Solmar Consultingin kanssa käydään tarvittaessa vuoropuhelua kaavaprosessin aikana.*